Ádám Péter

Középen van-e a közép?

VISSZHANG - LXI. évfolyam, 26. szám, 2017. június 30.

Soós Eszter Petronella szerint a gaullista mozgalom 1958 és 1970 között *„a centrumból mindent uralt”,* majd *„a hetvenes években áttolódott a jobboldalra”* (*Macron De Gaulle nyomában*, *ÉS*, 2017/25., jún. 23.). Én ezt nem így látom. Épp ellenkezőleg, míg az 1956. január 19-i választások után (ez volt a IV. Köztársaság utolsó képviselő-testülete) a Nemzetgyűlést erős baloldal és viszonylag erős centrum jellemezte, az V. Köztársaság Nemzetgyűlésének1958 decemberében kezdődő első törvényhozási ciklusában a centrumot úgyszólván teljesen bekebelezi az előre törő gaullista jobboldal. Nagyjából ugyanez figyelhető meg az V. Köztársaság 1962 novemberében felálló második, valamint az 1967 tavaszán felálló (és az 1968-as események után feloszlatott) harmadik Nemzetgyűlésében, hogy az 1968 júliusában kezdődő negyedik törvényhozási ciklus képviselő-testületéről már ne is beszéljek. Nemhiába mondta a hatvanas évek közepe táján az akkor még csak miniszterelnök Georges Pompidou, hogy „a francia Nemzetgyűlésben jobboldalon van a centrum”.

A szerző az 1986-tól 577 tagú Nemzetgyűlés összetételének a 2017. júniusi választások utáni átrendeződését méltán hasonlítja ahhoz az átrendeződéshez, amely az V. Köztársaságnak – az 1958 november végi választások után felálló – első képviselő-testületét jellemezte a IV. Köztársaság harmadik és egyben utolsó ciklusának Nemzetgyűléséhez képest. Ezért *„…a Macron előtt álló feladat (…)* – írja – *akkora, mint az a kihívás, amellyel 1958-ban de Gaulle szembesült”.* Csakhogy a két „kihívást” megítélésem szerint nem nagyon lehet összehasonlítani. A IV. Köztársaságnak „gyenge kormány kontra erős képviselőtestület” volt az alapképlete. Épp azért szabta de Gaulle a politikai életbe való visszatérésének feltételéül az új alkotmányt, hogy az V. Köztársaságban immár erős kormány álljon szemben egy megnyirbált jogosítványokkal rendelkező gyenge képviselő-testülettel. Míg de Gaulle előtt (az algériai kérdés rendezése mellett) legelsősorban az a feladat állt, hogy megregulázza a képviselő-testületet, és érvényt szerezzen az új játékszabályoknak, a kényelmes „elnöki többséggel” rendelkező Macron problémái túlnyomórészt parlamenten kívüliek.